

Loodsdienstverlening: dit is veiligheid, geen businesscase

Nieuws woensdag 24 juni 2026

Een loodsdienst is geen gewone economische activiteit. Het is een veiligheids-kritische openbare opdracht. Elke dag zorgen loodsen ervoor dat grote zeeschepen veilig onze havens bereiken en verlaten. Dat vraagt expertise, ervaring, onafhankelijkheid en een sterk publiek kader. Net daarom hoort het loodswezen thuis in het openbaar ambt.

Toch duiken er de jongste tijd signalen op over denkpijlers waarbij een deel van de loodsdienst zou worden ondergebracht in een private structuur naast de bestaande publieke dienst. Daarbij wordt gesproken over zelfstandige loodsen, een private vennootschap, wijzigingen aan het loodsendecreet en zelfs een exclusieve toewijzing van een deel van de belodsing aan een nieuwe private speler. Voor ACOD Overheidsdiensten klinkt dat bijzonder verontrustend.

Wie aan de loodsdienst raakt, treft veel meer dan een interne organisatievorm. Het gaat over scheepvaartveiligheid, continuïteit van de dienstverlening, de toegang tot onze havens, de bescherming van het algemeen belang en de toekomst van het openbaar ambt. Een loodsdienst mag niet worden herleid tot een privaat verdienmodel, vennootschapsstructuur of een contractuele marktlogica.

De voorstanders van dergelijke pijlers zullen wellicht spreken over flexibiliteit, efficiëntie of ondernemerschap. Maar achter die woorden schuilt een fundamentele keuze: blijft een publieke kerntaak in publieke handen, of wordt hij stap voor stap uit het openbaar ambt gehaald? Dat is geen technische discussie. Dat is een politieke en maatschappelijke keuze.

Vandaag wordt de ongerustheid bij het personeel gevoed door onduidelijkheid. Wie werkt zulke scenario's uit? Wie geeft opdracht? Wie financiert studies of consultancy? Welke rol spelen kabinetten, externe adviseurs of private actoren? En vooral: waarom wordt er überhaupt nagedacht over private parallelstructuren voor een opdracht die zo nauw verbonden is met veiligheid en algemeen belang?

ACOD Overheidsdiensten stelt die vragen niet uit achterdocht, maar uit verantwoordelijkheidszin. Wij verdedigen niet alleen de arbeidsvoorwaarden van het personeel. Wij verdedigen ook de kwaliteit, continuïteit en publieke verankering van de dienstverlening.

Het openbaar ambt staat al langer onder druk. Pensioenmaatregelen, koopkrachtverlies en besparingen worden te vaak gebruikt om personeelsleden tegen hun eigen statuut op te zetten. Eerst wordt het openbaar statuut uitgehold, daarna wordt gezegd dat de overheid geen toekomst meer biedt en vervolgens verschijnt de private piste als zogenaamd alternatief. Dat is een gevaarlijke redenering.

De oplossing voor problemen bij het loodswezen ligt niet in privatisering, zelfstandigenstatuten of het opsplitsen van de dienst. De oplossing ligt in investeren in de publieke dienst, in correcte arbeidsvoorwaarden, in respect voor expertise en in degelijk sociaal overleg. Een private structuur naast de publieke loodsdienst zou

bovendien het personeel verdelen.

Wie blijft in de publieke dienst? Wie stapt over? Welke rechten blijven behouden? Welke risico's worden geïndividualiseerd? Wat gebeurt er met solidariteit, collectieve bescherming en syndicale slagkracht? Zulke vragen mogen niet onder de mat worden geveegd.

Daarom is voor ACOD Overheidsdiensten de lijn duidelijk: geen sluipende privatisering van het loodswezen. Geen wijziging van het loodsendecreet zonder volledige transparantie. Geen hertekening van een veiligheidskritische openbare opdracht zonder formeel overleg met de representatieve vakbonden. Geen overdracht van publieke taken naar private structuren zonder maatschappelijk debat.

De loodsen en alle personeelsleden van MDK verdienen duidelijkheid. De burger en de havens verdienen zekerheid. En Vlaanderen verdient een loodsdienst die werkt in het algemeen belang, niet in functie van een private constructie. Loodsdienstverlening is veiligheid. Veiligheid organiseer je niet via een businesscase. Veiligheid organiseer je publiek, onafhankelijk en met respect voor de mensen die de opdracht elke dag waarmaken.

Voor ACOD Overheidsdiensten is het antwoord helder: het loodswezen moet volledig publiek blijven.

Geert Dermaut, Jan Van Wesemael.